

A. ΠΟΥΕΚΙΝ
ΕΘΝΙΚΟΥ ΡΩΣΣΟΥ ΠΟΙΗΤΟΥ

ΠΟΥΛΤΑΒΑ

A'

Ὁ Κοκκιού-βεης εἶναι πλούσιος κ' ἐπιφανής. Εἶναι κάτοχος εὐρέων λιμνῶν, καθ' οὓς πλανῶνται ἄνευ ποιμένων ἢ φυλάκων οἱ ἵπποι αὐτοῦ. Κατέχει περὶ τὴν Πουλτάβαν ἐπαύλεις πολλὰς, περιεζωμένους ὑπὸ κήπων, ἔχει ἀφθόνους μηλωτάς, μεταξωτά, ἄργυρον. Ἀλλ' ὁ Κοκκιού-βεης δὲν μεγαλουργεῖ ἐπὶ τοῖς βαθυχαίταις δρομεῦσιν οὗτ' ἐπὶ τοῖς προγονικοῖς του κτήμασιν, οὗτ' ἐπὶ τῷ χρυσῷ, ὃν αὐτῷ ἀποτίουσιν αἱ ὀρδαὶ τῆς Κριμαίας· ὁ γέρον Κοκκιού-βεης ἐπαίρεται διὰ τὴν χαριτωμένην του θυγατέρα.

Τ' ὁμνῶν καθ' ἅπασαν τὴν Πουλτάβαν δὲν εὐρίσκεται κόρη παραβλητὴ πρὸς τὴν Μαρίαν. Εἶναι δροσερά, ὥσπερ φθινοπωρινὸν ἄνθος ὑπὸ τῶν ζεφύρων θωπευόμενον ὑπὸ τὴν σκιάν τῶν κηπαρίων· εἶναι εὐκίνητος, ὥσπερ αἱ περικοσμοῦσαι αἰγίροι τοὺς λόφους τοῦ Κιέρ. Αἱ κινήσεις της σοὶ ἀναπωλοῦσι τὰς διακυμάνσεις τοῦ κύκνου ἐπὶ τοῦ ὕδατος ἢ τὰ πηδήματα τῆς δορκάδος ἐπὶ τῶν δασῶν. Τὸ στήθος της εἶναι λευκόν, ὥσπερ ἀφρός· ἡ μέλαινα κόμη καταπίπτει ἐπὶ τοῦ μετώπου της, ὥσπερ μικραὶ νεφέλαι πέριξ λόφου· οἱ ὀφθαλμοὶ της εἰσὶ γαλήνιοι ἀστέρες· τὸ στόμα της κάλυξ ῥόδου. Ἀλλ' οὐχὶ ἐπὶ μόνῃ τῇ καλλονῇ, ἀνθεὶ προσκαίρω! ἡ φήμη τῆς Μαρίας ἵπταται ἀπὸ στόματος εἰς στόμα· πάντες τὴν θαυμάζουσι διὰ τὴν ταπεινότητά, διὰ τὸ πνεῦμά της. Ὅθεν ἐξ Οὐκρανίας καὶ Ρωσίας οἱ ἄρχοντες προστρέχουσιν νὰ ζητήσωσι τὴν χεῖρά της· ἀλλ' ἡ αἰδήμων Μαρία φοβεῖται τὸν γαμήλιον στέφανον, ὥσπερ ἄλλη φοβεῖται τὰς ἀλύσεις. Ἀποποιεῖται τοὺς προτεινόμενους πάντας.

Αὐτὸς ὁ διοικητὴς ζητεῖ σύζυγον τὴν Μαρίαν. Εἶναι γέρον· εἶναι καταβεβλημένος ὑπὸ τῶν ἐτῶν, τῶν μαχῶν, τῶν μόχθων, τῶν φροντίδων· ἀλλ' εἶδε τὴν Μαρίαν, καὶ ἐν τῇ θέᾳ ἐκείνη ἀνερώσθη ἡ καρδία του καὶ ἀνηρωτεύθη.

Ὁ ἔρως ἐν νεανικῇ καρδίᾳ εὐθὺς πυρέσει καὶ σβέννυται. Αὐξάνει καὶ μειοῦται, ἔρχεται καὶ παρέχεται αὐτοστιγμεί· καθ' ἑκάστην μεταβάλλεται. Ἀλλ' ἐν τῇ ἀποτραχυθείσῃ καρδίᾳ γέροντος ὁ ἔρως δὲν εὐρίσκει μὲν εἰσοδὸν οὕτως εὐκόλον, ἀλλ' οὐδ' ἐξέρχεται ταχέως· δὲν πηγνύται τοσοῦτον ταχέως, ἀλλὰ πηγεῖς δὲν ἀπαλείφεται πλέον· εἶναι φλόξ ἀκοίμητος μὴ σβεννυμένη, εἰμὴ μετὰ τῆς ζωῆς.

Ὅ, τι ἀκούεις δὲν εἶναι δορκὰς ταχεῖα φεύγουσα κατὰ τὴν πτήσιν αἰετοῦ· εἶναι ἡ νεῆς, ἥτις διέρχεται τὸν οὐδὸν τοῦ παλατιοῦ καὶ ἥτις, ἅπασα ἀσθμαίνουσα, ἀναμένει τὴν ἀπόφασίν της.

Ἡ μήτηρ ἐξ ὀργῆς φρίσσουσα προσέρχεται καὶ θλίβουσα τὴν χεῖρά της, λέγει:

— Γέρον, ἄνευ αἰδῶς καὶ τιμῆς! οὐχὶ ἐφ' ὅσον ζῶμεν, δὲν θὰ πραγματοποιῇ τὸν σκοπὸν του. Αὐτός, ὅστις ὤφειλε νὰ ᾔηται ὁ προστάτης καὶ φίλος τῆς κόρης ταύτης, ἦν ἀνέλαθεν ἀπὸ τῆς πηγῆς τοῦ βαπτίσματος... ὁ ἀπερίσκεπτος! κατὰ τὴν δύσιν τῆς ζωῆς του ἐπιθυμεῖ νὰ τὴν νυμφευθῇ!

Ἡ Μαρία τρέμει. Νεκρικὴ ὠχρότης ὑπαισθύνει τὸ πρόσωπόν της, ψυχρὰ δὲ καὶ οἰοῖται ἐκπνεύσασα πίπτει ἐν τῇ διόδῳ.

Ἐπανήλθεν εἰς ἑαυτὴν ἐπὶ μικρόν, εἶτα ἀνέκλεισε τὰ ὄμματα, χωρὶς νὰ εἴπῃ τι. Ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ ἐπιχειροῦσιν νὰ πρᾶνῶσι τὴν διατάραξιν ἐκείνην, νὰ διαλύσωσι τὴν ἀδημονίαν καὶ τὸν φόβον ἐκείνον, νὰ ἐπαναγάγῃ τὴν γαλήνην εἰς τὸ πνεῦμα ἐκεῖνο. Ἀλλ' εἰς μάτην. Δύο ἡμέραι παρήλθον. Ἡ Μαρία σαλευομένη καὶ ὠχρὰ ὥσπερ σκιά, ὅτε μὲν κλαίει, ὅτε δὲ στεναίνει· οὔτε τρώγει, οὔτε πίνει, οὔτε κοιμάται. Τὴν τρίτην ἡμέραν τὸ δωμάτιόν της ἦτο κενόν. Πῶς καὶ πότε ἀπέπτη οὐδεὶς ἔγνω. Ἀλιεύ, τις ἤκουσεν ἐν βαθείᾳ νυκτὶ δρομέα καλπάζοντα, Κοζάκων λαλοῦντα ἐν τῇ ἰδίᾳ γλώσσῃ καὶ γυναῖκα ψιθυρίζουσαν· καὶ τῇ ἐπιούσῃ πρωΐᾳ ἀνεκαλύφθησαν ἐπὶ τῆς δρόσου τῶν λιμνῶν τὰ ἔχνη ὀκτῶ ὀνύχων ἵππου.

Οὐ μόνον αἱ παρειαὶ ὠραίου νέου, μαλακοὺς ἐνδεδυμέναι ἰούλους, οὐ μόνον πρόσωπον ξανθὸν ἐστεμμένον βοστρύχους, ἀλλὰ καὶ ἡ αὐστηρὰ ὄψις γέροντος, αἱ τοῦ μετώπου ρυτίδες, ἡ ὑπόλευκος κόμη, δύνανται νὰ διεγείρῃσιν ἐν τῇ καρδίᾳ κόρης τρυφερὰς ὄνειρα καὶ οἰστρους ἐρωτικούς.

Ἡ φοιτῆ ἀγγελία πλήσσει τοῦ Κοκκιού-βεη τὸ οὖς. Ἡ Μαρία ἀπέπτυσε τὴν αἰδῶ, προῦδωκε τὴν τιμὴν, ὥπως παραδοθῇ εἰς τοὺς βραχίονας ἄρπαγος· ὦ ἐντροπή!... ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ δὲν θέλουσι νὰ πιστεύσωσι τὴν ἱταμένην φήμην. Ἀλλ' ὁ πόταν πᾶσα ἀμφιβολία διαλευκάνεται, ὁπότε τὸ αἶσχος τῶν καταδήλων κατέστη, ἐνόησαν τέλος τὴν δυστροπίαν τῆς θυγατρὸς· εἶδον διατὶ ἀπέκρουε τοὺς μνηστῆρας πάντας, διατὶ προσεποιεῖτο ἀπέχθειαν πρὸς τὸν συζυγικὸν δεσμόν, διατὶ ἔκλειε κ' ἐθρῆνει κατὰ μόναν, διατὶ κατὰ τὰ συμπόσια μετ' εὐφροσύνης ἤκρατο τὰς διηγήσεις τοῦ διοικητοῦ, ὅποτε ὁ οἶνος ἐν τοῖς κυπέλλοις ἤφριζεν, διατὶ δὲν ᾔδεν ἄσματα ἕτερα παρὰ τὰ ὑπὸ τούτου συντεθέντα κατὰ τὴν πτωχὴν καὶ ἄδοξον αὐτοῦ νεότητά· διατὶ αὕτη μετ' ἀνδρικῆς ψυχῆς ἡγάπα τοὺς καλπασμούς τῶν ἵππων, τὸν γδοῦπον τῶν ὀπλῶν, τὴν κλαγγὴν τῶν σκαλπίγκων, τὰς κραυγὰς τοῦ πλήθους ἐν τῇ ἐμφανίσει τοῦ σήματος τῆς ὑπούρας (bunciu) καὶ τῆς ράβδου τοῦ διοικητοῦ τῆς Μικρᾶς Ρωσίας.

Ὁ Κοκκιού-βεης εἶναι πλούσιος κ' εὐγενής. Ἐχει πολλοὺς πιστοὺς φίλους· ἐν αἵματι βουλευέται ν' ἀποπλύνῃ τὸν ἴδιον ῥύπον. Δύναται νὰ διεγείρῃ τὴν Πουλτάβαν· δύναται νὰ προσβάλῃ τὸν προδότην ἐν τῇ ἰδίᾳ μονῇ, καὶ μετὰ τὸ δίκαιον πατὴρ ὕβρισθέντος νὰ βυθίσῃ... ἀλλ' ὅχι· ἐτέρως λύσεως ὁ Κοκκιού-βεης ἐπιλαμβάνεται.

Κατὰ τὸν χρόνον ἐκεῖνον ἡ νεὰρὰ Ρωσσία συνήγεν ἀπάσας τὰς ἐκείνης δυνάμεις, ὥπως πολεμήσῃ τὸν ξένον, ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ μεγάλου Πέτρου. Ἡ μοῖρα τῇ προῶρις διδάσκαλον τῆς πολεμικῆς τέχνης τὸν φοβερὸν Κάρολον· ὁ σουηδὸς στρατηγὸς πλέον τοῦ ἐνὸς τῇ ἔδωκεν αἰφνιδίον καὶ αἰματηρὸν μάθημα ἐν τῇ σκληρᾷ ἐκείνῃ ἐπιστῇ. Ἡ Ρωσσία ἐξεπαίδευσθη ὑπὸ ταύτην αὐστηρὰν διδασκαλίαν καὶ ἐμορφώθη ὑπὸ τὰ τραύματα τῆς μοίρας. Οὕτως ἡ βαρεῖα σφύρα συντρίβει τὴν ὕελον, ἀλλ' ὀξύνει τὸ ξίφος τῶν ἡρώων.

Ὁ τολμηρὸς Κάρολος ἐρημέρους ἐστεμμένος δάφνας ἔβαινε εἰς τὰ χεῖλῃ κρημνοῦ. Ἐξεκίνει πρὸς τὴν ἀρχαίαν Μόσχαν, διασκορπίζων τὰς ρωσσικὰς κούρτες, ὥσπερ στρόβιλος σκορπίζει τὴν κόνιν κοιλάδος κ' ἐκρίζῃ τ' ἀπεξηραμένα φυτὰ. Ἡ κολοῦθει τὴν δόδον, ἦν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας ἐπάτησεν ἕτερος κρατερός τῆς Ρωσίας ἐχθρός.

Ἡ Οὐκρανία ἔβραζε κρυφίως. Ἀπὸ μακροῦ χρόνου ἔφερεν ἐν τῷ στήθει τὸ ὑπόκαυμα εὐρείας πυρκαϊᾶς. Οἱ μετασχόντες τῶν βραδικοτήτων ἐκείνων ἐπηύχοντο ἐθνικὴν ῥῆξιν καὶ ψιθυρίζοντες παρεκκινῶν τὸν διοικητὴν εἰς ἀποκήρυξιν τῆς ξένης δεσποτίας καὶ διάρρηξιν τῶν ἀλύσεών των. Ὁ Κάρολος, ἀφίκτορος, ἐσπευδε πρὸς τὰς ἐπευφημίας καὶ κολακείας των. «Εἶναι καιρός! εἶναι καιρός!» πανταχόθεν περὶ τὸν Μαζέππαν ἀνεκραύγαζον. Ἀλλ' ὁ πολὺς διοικητὴς παραμένει ἀρωσιωμένος καὶ εὐπειθὴς πρὸς τὸν Τζάρον Πέτρον. Δὲν παρεκτρέπεται τῆς συνήθους αὐστηρότητος, οὐδ' ἀκούει τὰς ματαιὰς δημηγορίας· ἥσυχος δὲ καὶ γαλήνιος ἐν εὐθυμίαις διέρχεται τὸν βίον.

—Τί ὁ διοικητὴς πράττει! ἡ νεότης ἀνέκραζεν. «Εἶναι ἀπρηγκῶς, εἶναι ὑπέργηρος» τὰ ἔτη καὶ οἱ κόποι ἐν αὐτῷ ἀπέσβεσαν τὴν πάλαι ῥώμην. Διατὶ ἡ ἀπόλεμος ἐκείνη χεὶρ ἔτι κρατεῖ τὴν ράβδον; Αὕτη ἡ ἀρμολογία θὰ ᾔη ὥρα πρὸς κήρυξιν πολέμου κατὰ τῆς ἀπεχθοῦς Μοσχοβίας. Ἄν ὁ σεβαστὸς Δοροσκέγκος, ὁ ὀρμητικὸς Σκμόιλωφ, ὁ Παλῆς ἢ ὁ Γαρδιέγκος τῶν ἡμετέρων στρατῶν ἤρχον, οἱ Κοζάκοι δὲν θ' ἀπώλοντο οἰκτρὰς ἐν ταῖς ναυσὶ μεμακρυσμένης χώρας, καὶ ἡ Μικρὰ Ρωσσία θ' ἀνέκτα τὰς σημαίας της.

Οὕτως ἡ ἀπτόητος νεότης, ἐπικινδύνων νεωτερισμῶν ἀπληστος, ἐπιλανθανομένη τῆς παρωχημένης δουλείας, τῶν εὐτυχῶν τοῦ Βογδὰν ἐπιχειρήσεων, τῶν ἱερῶν μαχῶν, τῆς διαγωγῆς καὶ τῆς δόξης τῶν προγόνων, κατὰ τοῦ Μαζέππα ἐπανίστατο. Ἀλλ' ἡ γεροντικὴ ἡλικία ἐνεργεῖ μετὰ συνέσεως καὶ μετὰ περισκέψεως προβαίνει ἐπὶ τῶν μεγάλων πράξεων δὲν ἀποφασίζει, εἰ μὴ μετ' ἐνδελεχῆ σκέψιν, τίς δύναται εἰς τὰς ἀβύσσους νὰ εἰσέλθῃ θαλάσσης ἀποκρυσταλλωθείσης; Τίς νὰ εἰσδύσῃ δύναται εἰς τὰ σκοτεινὰ μυστήρια πανούργου καὶ ὑποκριτικῆς ψυχῆς; Αἱ σκέψεις καὶ τὰ σχέδια τοῦ Μαζέππα, προτὶν παθῶν ἐπὶ πολὺ διαπαλαισάντων, ὑπνώττους ἐν τοῖς μυχίοις τοῦ στήθους του

κ' ἐνσιγῇ ὠριμάζουσιν ἐκεῖ. Τίς οἶδε τί οὗτος νῦν διαλογίζεται; ὅσον ὁ Μαζέππας προφυλακτικὸς δεικνύται, δόλιος καὶ πανούργος, τοσοῦτο φαίνεται ἀφελὴς ἐν τοῖς ἔργοις καὶ ἀπλοὺς ἐν τοῖς λόγοις.

Ὡ, μεθ' ὁποίας δεσποτικῆς αὐστηρότητος γινώσκει νὰ κυβερνᾷ τὰ πνεύματα! μεθ' οἷας δεξιότητος γινώσκει νὰ ἐλκύῃ πρὸς ἑαυτὸν τὰς καρδίας, νὰ βολιδοσκοπῇ τὰ βαθύτερα σκότη, νὰ μαντεύῃ τὰς μυστικωτέρας σκέψεις! Πῶς ἐν τοῖς συμποσίοις καὶ συλλόγοις γινώσκει νὰ παίζῃ πᾶν πρόσωπον, νὰ μεταβάλλῃ πᾶσαν προσώπιδα! Μετὰ τῶν πολιῶν γερόντων ἐπαίνει τοὺς παρελθόντας χρόνους, μετὰ τῶν νεωτεριστῶν ἐξαίρει τὴν ἐλευθερίαν, ἐπικρίνει τὰς ἀρχὰς μετὰ τῶν δυσηρεστημένων, καταχρεῖ δάκρυα μετὰ τῶν πιεζομένων, συζητεῖ σοβαρῶς μετὰ τῶν ιδιωτῶν. Ὀλίγοι ἴσως γινώσκουσι τὴν ἀγριότητα τῆς ψυχῆς τοῦ τῷ ἀρέσκει ἢ ἐκ βλάβης ἐχθροῦ εὐφροσύνη· ἀπ' οὗτο τοῦ φῶς εἶδεν, οὐδέποτε ἀδικίαν συνεχώρησε· τοὺς φιλοδόξους σκοπούς τοῦ πέραν ἐκτείνει τῶν χαλαρῶν ὁρίων· ἱερὸν οὐδὲν θεωρεῖ· εὐεργεσίας ἀνάμνησιν οὐδαμῶς τηρεῖ, οὐδὲν ἀγαπᾷ· πρόθυμος εἶναι νὰ χύσῃ ὄσπερ ὕδωρ τὸ αἷμα· περιφρονεῖ τὴν ἐλευθερίαν, οὐδένα γινώσκει πατριωτισμόν. Ἀπὸ μακροῦ χρόνου κρύφα ἐγκυμονεῖ μέγαν σκοπόν, τρομερὸν σχέδιον. Ἀλλὰ προορατικὸν ὅμμα ἀπεκάλυψε τὰ διανοήματά του.

— Ὁχι, τολμηρὲ κακούργε! ὁ Κοκκινού-βεης ἀνὰ κράζει τρίζων τοὺς ὀδόντας· ὅχι· δὲν θὰ τὸ κατορθώσῃς· θὰ φεισθῶ τοῦ ἀνακτόρου σου, εἰρκτῆς τῆς θυγατρὸς μου· δὲν θ' ἀποθάνῃς ἐν ταῖς φλοξὶ πυρκαϊᾶς, δὲν θὰ πέσῃς ὑπὸ τὸ ξίφος τῶν Κοζάκων· ὅχι, ἀσεβῇ! θ' ἀποθάνῃς ἐν ταῖς χερσὶ τοῦ δημίου τῆς Μόσχας! θ' ἀποθάνῃς ἐπὶ τῆς ἀγχόνης, ἐν μυριάς βασιλείς, μάτην ἐξαλιττούμενος συγγνώμην, τὴν ἡμέραν καταρώμενος καὶ τὴν ὥραν, ἐν ἣ τὴν Μαρίαν ἐδάπτισας, τὸ συμπόσιον ἐν ᾧ σοὶ ἐπλήρουν οἶνον τὸ τῆς τιμῆς κύπελλον, τὴν νύκτα ἐν ἣ, ὧ λωποδύτα, μὰς ἀφήρπασας· τὸ θελκτικόν μας περιστέρει!

Ναί, χρόνος ὑπῆρξεν ἐν ᾧ ὁ Κοκκινού-βεης καὶ ὁ Μαζέππας ἦσαν φίλοι καὶ συμμετεῖχον τῶν σκέψεων καὶ ἀπολαύσεων. Ὁμοῦ ἔπταντο εἰς τὸ ἐχθρικὸν πῦρ ἐπὶ τῶν εὐστρόφων τῶν δρομέων, καὶ οὐχὶ σπανίως εἰς μυστικὴν σκέψιν συνεκάλθητο. Ὁ διοικητὴς μεθ' ὑποκρίσεως ἀπεκάλυπτε πρὸς τὸν Κοκκινού-βεην τὰς βαθείας τῆς ἀντάρτιδος ἀκρόεστου ψυχῆς τοῦ βουλάς, εἰς αἰνιγματώδεις δὲ καὶ μυστηριώδεις λέξεις τῷ πρόδωκεν ἐπικειμένους νεωτερισμούς, συνελεύσεις, στάσεις. Κατὰ τὸν χρόνον ἐκεῖνον ὁ Κοκκινού-βεης ἦν ὑπὸ καὶ ἀφωσιωμένος τῷ Μαζέππᾳ. Ἀλλὰ νῦν, ἐξαγριωθεὶς ἐκ τῆς ἀπωλείας τῆς θυγατρὸς, δὲν ἔχει ἡ μίαν ἰδέαν, ἐν ἀντικείμενον· ἡ ν' ἀποθάνῃ ἢ νὰ διατρήσῃ τὸν Μαζέππαν καὶ τὴν ἀτιμίαν τῆς Μαρίας νὰ ἐκδικήσῃ.

Ἐν τούτοις ἀπὸ πάντων κρύπτει τὴν τολμηράν του πρόθεσιν, προσποιούμενος ὅτι δὲν κατέχεται ἢ ὑπὸ τῆς θλίψεως τοῦ

καὶ τοῦ τάφου. Οὐδὲν τῷ Μαζέππᾳ κακὸν βούλεται· ἡ θυγάτηρ τοῦ ἐνοχὸς μόνη εἶναι. Αὐτὴν δὲ συγχωρεῖ, ἀφ' οὗ εἰς τὸν οὐρανὸν θὰ δώσῃ λόγον τῆς ἐπενεχθείσης ὕβρεως ἀπὸ τῆς διαρρηξέως παντὸς θεοῦ καὶ ἀνθρωπίνου νόμου...

Ἐν ᾧ ὁ Κοκκινού-βεης οὕτω λαλεῖ, ἀναζητεῖ μετ' ὁμματα Λυγκῆως ἐν τῷ πλήθει τῶν οἰκείων καὶ ὑποτέλων ἀπτοήτους τι νὰ ἐταίρους, πεπειραμένους καὶ πιστούς. Ἀναπτύσσει πρὸς τὴν σύζυγον τὸ σχέδιον, ὅπερ ἀπὸ πολλοῦ ἤδη ἐν τῷ στήθει ἀνακυκᾷ· καὶ αὕτη, παράφορος ἐκ γυναικείας λύσσης, προστίθῃσι πυρεῖα ὑπὸ τὴν φλόγα, ἥτις τὸν βέην διαφλέγει. Ὑπὸ τὴν νυκτερινὴν γαλήνην, ὑπὸ τὴν ἡρεμίαν τοῦ θαλάμου, αὕτη, ὁμοία πρὸς σκληρὸν δαίμονα, εἰς τὴν ἐκδίκησιν τὸν ἐξοτρύνει, τὸν ὀνειδίζει, θρηνεῖ, τὸν ἐνθαρρύνει, ζητεῖ βαρὺν ὄρκον, καὶ ὁ βέης ὁμνυεῖ.

Ἡ μεγάλη προσβολὴ ἀπεφασίσθη. Ὁ ἀπτόητος Ἰσκρας προσεταιρίζεται τῷ Κοκκινού-βεη. «Ἡ πτώσις τοῦ ἡμετέρου ἐχθροῦ ἐστὶ βεβαία», μεταξὺ τῶν λέγουσιν. «Ἀλλὰ τίς ὁ τολμηρὸς, ὅστις μεστὸς ζήλου ὑπὲρ τοῦ καλοῦ τοῦ τόπου, πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ Πέτρου θὰ κομίσῃ τὴν ἀγγελίαν κατὰ τοῦ ἰσχυροῦ προδότου;»

Μεταξὺ τῶν Κοζάκων τῆς Πουλτάβας, τῶν ἀγανακτησάντων διὰ τὴν δυστυχῆ κόρην, εἰς εἶχε ταύτην ἀγαπήσῃ ἀπὸ τῶν πρώτων τῆς νεότητος ἐτῶν. Ἐσπέρας καὶ πρωίας, παρὰ τὴν τοῦ ποταμοῦ ἀκτὴν, ὑπὸ τὴν σκιάν τῶν κεράσων ἴστατο τὴν Μαρίαν ἀναμένων ἐμαινέτο· ἂν μὴ τὴν ἐβλεπε, κ' εὐδαίμων ἐλογίζετο ἂν μετ' αὐτῆς μίαν στιγμὴν διήρχετο. Ἄνευ ἐλπίδος τὴν ἡγάπα· οὐδέποτε τὴν ἐδάκρυε δι' ὀχληρῶν δεήσεων· νὰ ὑπερζήσῃ δὲν θὰ ἠδύνατο μετὰ μίαν ἄρνησιν· ὁσάκις οἱ μνηστῆρες στιφιδὸν περὶ αὐτὴν προσέτρεχον, τεθλιμμένος ἐκεῖνος ἀπεχώρει καὶ σιωπηλός. Ἀλλ' ὅτε ἡ τῆς Μαρίας ἀρπαγὴ μετὰ τῶν Κοζάκων διεδόθη, τὸ πλήθος ἀπηνέες πάντ' ἀπέβαλε πρὸς τὴν Μαρίαν σεβασμὸν καὶ τὴν περιεφρόνησε, πλὴν ἐκεῖνος πρὸς αὐτὴν ἐτήρησε τὴν ἀρχαίαν ἀγάπην καὶ τὸν ἀρχαῖον σεβασμόν. Ὅσακις κατὰ σύμπτωσιν τὸν οὐρα τοῦ Μαζέππα ἐνώπιόν του ἀπηγγέλλετο, κατωχρία, ἔδανκε τὰ χεῖλη, καὶ εἰς τὸ ἔδαφος τοὺς ὀφθαλμούς προσέκλινε.

Ἐν τούτοις ὁ Μαζέππας ἀπτόητος, ἀδάμαστος ἐξακολουθεῖ τὰς ραδιουργίας καὶ μηχανορραφίας τοῦ ὁ ὑπουργὸς Ζαλένσκις, πιστὸς τοῦ δολοφόνου, παρασκευάζει στάσιν τοῦ λαοῦ καὶ τῷ ὑποσχεῖται τὸν θρόνον. Πρὸς τοὺς κακούργους ὁμοιοὶ ὑπὸ νύκτα βουλεύονται, συμβολικῶς τὰς ἐαυτῶν ἐπιστολάς συνθέτουσι, τῆς προδοσίας ἐπικυροῦσι τὸ διάγραμμα, ἐκτιμῶσι τὴν τοῦ Πέτρου κεφαλὴν, τὴν τῶν δούλων πίστιν ἐκμεταλλεύονται. Ἄγνωστος ἀφικνεῖται πρὸς τὸν διοικητὴν· ἀγνοοῦσι πόθεν ἔρχεται· ὁ γραμματεὺς Ὀρλίκ εἰσάγει τοῦτον καὶ τὸν ἐπαναφέρει.

Οἱ ἐπιτήδαιοι τοῦ Μαζέππα πράκτορες πανταχοῦ διασπείρουσι τὰ ζιζάνια τῆς ἀνυποταγῆς· ὁ Βουλαδίνος τῶν τοῦ Δὸν

Κοζάκου ἀρχηγός, προσκαλεῖ εἰς τὰ ὄπλα τὰς φυλάς τοῦ· ζέουσιν αἱ νομαδικαί, αἱ ὀρεῖναι ὀρδαί, μέχρι δὲ τῶν ἀποίκων, τῶν οἰκούντων παρὰ τοῖς τοῦ Δνίεπνερ καταρράκταις, περιυβρίζεται τοῦ Πέτρου ἡ κυριαρχία.

Ὁ Μαζέππας πανταχοῦ τ' ὅμμα στρέφει καὶ τὴν διάνοιαν· πανταχοῦ διαπέμπει ἐπιστολάς· δι' ἀπειλῆς καὶ κολακείας ἡ Μπακσέ-σαρὰ ἀποσπᾶται τῶν ἀρχῶν τῆς Μόσχας. Ὁ τῆς Πολωνίας βασιλεὺς προσκαλεῖ ἐν Βαρσαβίᾳ τοὺς τοῦ Μαζέππα πρεσβευτάς· τὸν πασᾶν τῆς Κριμαίας ἐν Ὀτσιακόφ, τὸν Πέτρον καὶ τὸν Κάουλον ἐν τοῖς στρατοπέδοις τῶν ὁ ὑποκριτῆς Μαζέππας πάντα τρόπον διατίθῃσιν, ὅπως ἐφελκύσῃται τὴν τῶν ἡγεμόνων ὑποστήριξιν· ἡ θέλησίς του εἶναι σιδηρᾶ· ἡ φιλοδοξία του πρὸς τὸ τέρμα τρέχει διὰ μυρίων σκολιῶν, ἀλλ' ἀσφαλῶν ὁδῶν.

Ἀλλ' ὁποία λύσσα αὐτὸν καταλαμβάνει, ὅταν ὁ κεραυνὸς διαρρηγνύεται ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του! ὅποσον τρέμει, ὅταν οἱ φίλοι τοῦ τῆς Μόσχας εὐγενεῖς, πρὸς αὐτὸν τὸν τῆς Ρωσσίας ἐχθρὸν διαβιβάζουσι τὴν ἐν Πουλτάβᾳ γραφεῖσαν διακήρυξιν, καὶ ἀντὶ ἐπαξίαν ἐπιπλήξωσιν, δαψιλεύουσι πρὸς αὐτόν, ὅσπερ πρὸς θῦμα, τὰ συλλυπητήριά τιν'!

Ὁ Τσάρος Πέτρος, ἐχθρὸς τῶν συκοφαντιῶν, ἐκ τοῦ πολέμου ἀπασχολημένος, δὲν προσέχει εἰς τὴν προκήρυξιν, σπεύδει νὰ καθισταχάσῃ τὸν Ἰούδαν ἐκεῖνον, καὶ ὁμνυεῖ διὰ παντὸς τὴν συκοφαντίαν νὰ στομώσῃ διὰ τιμωρίας παραδειγματικῆς.

Ὁ Μαζέππας ὑπὸ προσποιητῆς θλίψεως καταβεβλημένος ἰκέτιδα ἐγείρει τὴν φωνὴν πρὸς τὸν κυρίαρχόν του. «Ὁ Θεὸς γινώσκει, λέγει, καὶ ὁ κόσμος βλέπει ἂν ὁ ταπεινὸς διοικητὴς ἐπὶ δώδεκα ἔτη πιστὸς πρὸς τὸν Τσάρον δὲν ἐφάνη, καὶ πρὸς ἀνταμοιβὴν τοιαύτας δὲν ἔσχεν εὐεργεσίας παρὰ τοῦ δεσπότου τοῦ... ὦ, ὅποσον τυφλὴ καὶ ματαία εἶναι ἡ κακοβουλία! πῶς ποτε, ὁ Μαζέππας περὶ τὰ χεῖλη τοῦ τάφου ἀφικόμενος θ' ἀπετόλμα νὰ συνομώσῃ ἢ τὴν ἀρχαίαν νὰ ἐπισκοτίσῃ φήμην του; δὲν ἀπηνῆθη τὴν ὑπὸ τοῦ Στατισλάου αἰτηθεῖσαν βοήθειαν; δὲν ἀπέκρουσε τὸ προσερχθὲν αὐτῷ στέμμα τῆς Οὐκρανίας; πρὸς τὸν Τσάρον δὲν ἐδήλωσεν, ὡς ὤφειλε, τὰς διαπραγματεύσεις καὶ τὴν μυστικὴν ἀνταπόκρισιν; δὲν ἔβυσε τὸ οὖς πρὸς τὰς τοῦ Χάνου τῶν Ταρτάρων εἰσηγήσεις, πρὸς τὰς τῆς Ὑψηλῆς Πύλης παρορμήσεις; Τάχα δὲν διετράνωσε ἅει τὸν ζήλόν του κατὰ τῶν ἐχθρῶν τοῦ Τσάρου; τοὺτους δὲν ἐπολέμησε συνέσει καὶ χειρὶ, μετ' ἀκαμάτου ζέσεως καὶ τοῦ κινδύνου τῆς ζωῆς του; καὶ νῦν ποταπὸς ἀντίπαλος μ' αἰσχος νὰ καλύψῃ ἀποτολμᾷ τὰς λευκάς μου τρίχας! καὶ τίς ὁ κατηγορὸς μου;... ὁ Ἰσκρας, ὁ Κοκκινού-βεης, οἱ τινες ἐπὶ μακρὸν ὑπῆρξαν συναδελφοί μου...»

Καὶ ὁ διοικητὴς τὸ αἷμά των ἐνδακρυς ἐκζητεῖ· δὲν θὰ ἱκανοποιηθῇ μέχρις οὗ τιμωρηθῶσιν.

Ἄγριε γέρον, τίνος ζητεῖς τὴν κεφαλὴν! ἐκεῖνου, οὗτινος τὴν θυγατέρα σφίγγεις εἰς

τὰς ἀγκάλας σου ! ἀλλ' ὁ Μαζέππας πνίγει τῆς συνειδήσεως τὴν φωνήν, ἥτις τὸν ὀνειδίζει.

— Διατί ὁ ἀσύνητος ἐκεῖνος, λέγει, εἰς ἀνίστον μὲ προκαλεῖ πόλεμον ; ὁ ἀγέρωχος ἀφ' ἐαυτοῦ τὸν πέλεκυν ὀξύνει, ὅστις θὰ τοῦ συντρίψῃ τὴν κεφαλὴν· ποῦ μὲ κλειστά ὄμματα τρέχει ; ἐπὶ τίνος τὰς ἐλπίδας τοῦ βασιζει ; . . ὅχι· ἡ πρὸς τὴν θυγατέρα συμπάθεια, δὲν θὰ σώσῃ τὸν πατέρα· ὁ ἐραστής ἀνάγκη νὰ ὑποκύψῃ ὑπὸ τὸν ἐξουσιαστήν . . ἄλλως ἀπόλλυμι.

Ἡ Μαρία, εὐγενὴς Μαρία, τῆς Κιρκασίας ρόδον ! ἀγνοεῖς ὅσον ὄφιν θερμαίνεις ἐν τῇ στήθει· ἀλλ' ὁποῖα ἀγνωστός, ἀκατανόητος ἰσχύς σὲ παρεκίνησε ν' ἀγαπήσῃς τὸν τραχὺν ἐκεῖνον πολεμιστήν, τὸν διεστραμμένον, τὸν αἰμοβόρον ; σ' εὐφραίνει ἡ λευκὴ αὐτοῦ βοστρυχώδης κόμη, αἱ βαθεῖαι τοῦ ρυτίδες, τὸ κοῖλον καὶ σπινθηρίζον ὄμμα του, οἱ τεχνικοί του λόγοι· ἐγκατέλειψας χάριν τούτου τοὺς γονεῖς σου ! ἀντὶ τῆς παρθενικῆς κλίνης ὑπὸ τὴν πάτριον στέγην, τὸν σκανδαλώδη θάλαμον προέκρινας τοῦ τυχοδιώκτου· διὰ τῶν σκοτεινῶν του ὀμμάτων πῶς ὁ γέρον ἐκεῖνος νὰ σὲ καταθέλῃ ἡδυνήθη ; Πῶς ἡδυνήθη νὰ σὲ γοητεύσῃ διὰ τῶν ἐπιόρκων λόγων του ; μετὰ σεβασμοῦ καὶ φόβου ἐγείρεις ἐπ' αὐτὸν τὰ ἐξ ἔρωτος τετυφλωμένα ὄμματα, καὶ μετὰ πάθους τὸν θωπεύεις . . Ἡ ἀτιμία σου κατὰ δόλῳ σοὶ εἶναι· ἐξαίρεις τὸ πνεῦμα καὶ τὴν καθολογήν του· τὴν ἀρετὴν ἀντικατέστησας διὰ τοῦ ἐρωτός του, κ' ἐν τῇ πτώσει σου ἀπώλεσας καὶ αὐτὴν τὴν ἰσχύν τῆς μετανόας !

Ἡ Μαρία δὲν φοβεῖται τὴν αἰσχύνην· διὰ τὴν ὑπόληψίν της δὲν τῇ μέλει· τοὺς τῶν ἀνθρώπων προκαλεῖ ὀνειδιζμούς, ὁσάκις τὸν ἀγέρωχον τράχηλον τοῦ γέροντος ἀναπαύῃ ἐπὶ τῶν γονάτων της, ὁσάκις οὗτος, μετ' αὐτῆς συνομιλῶν, λησμονῇ τὰς φροντίδας καὶ τοὺς μόχθους τῆς ἀρχῆς, καὶ καταδηλοῖ τῇ δειλῇ κόρῃ τὰ φοβερώτερα αὐτοῦ βουλεύματα. Αὕτη δὲν θρηνεῖ τὰς παρωχημένας τῆς ἀθωότητος καὶ τῆς παιδικῆς ἡρεμίας ἡμέρας· πλὴν, μικρὸν κατὰ μικρόν, ζοφερός διαλογισμός, ὥσπερ θύελλα, διέρχεται τὴν γαλήνιον ψυχὴν της· τὴν θλίψιν ἀπεικονίζει τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρός· ἐν καλύμματι ἐλ δακρύων, τυφλούς, μεμονωμένους τοὺς θεωρεῖ ὑπὸ τὸ ἀτυχὲς αὐτῶν γῆρας· νομίζει, ὅτι ἀκούει τὰ παράπονα καὶ τὰς μομφὰς των . . ὦ ! ἂν ἐγίνωσκεν ὅ, τι γινώσκει ἡ Οὐκρανία ἅπασα ! ἀλλ' ἡ θλιβερά ἀλήθεια τῇ εἶναι μέχρι τοῦδε κεκρυμμένη.

B'

Ὁ Μαζέππας εἶναι τεθλιμμένος· ἄγριοι διαλογισμοὶ τὴν καρδίαν του ταράσσουσιν. Ἡ Μαρία μετὰ τρυφερότητος τὸν σύζυγόν της θεωρεῖ· περιπτυσσομένη ἐπὶ τῶν γονάτων του ἐπαναλαμβάνει γλυκεῖς ἔρωτος ἐπιβεβαιώσεις· Ἄλλ' οὕτε αἱ παρακλήσεις, οὕτε αἱ θωπεῖαι δύνανται ν' ἀπελάσῃσι τοὺς ζοφεροὺς του στοχασμούς. Ὁ διοικητὴς ἀφρηνημένος πῆγνυσι ἐπὶ τῆς γῆς τὰ ὄμματα, καὶ δὲν ἀποκρίνεται ἢ μετὰ

παγεῖρας σιγῆς πρὸς τὴν ἐπίχαριν ἐκείνην προθυμίαν, πρὸς τὰς γλυκεῖας ἐκείνας ἐπιπλήξεις· ἐκπλαγεῖσα, παροργισθεῖσα ἐπὶ τέλους ἡ ὥραία, ἐγείρεται καὶ κράζει : « ἄκουσον, ὦ διοικητὰ· σοῦ χάριν ἀπεκήρυξα τὸ πᾶν· σὲ ἀγαπήσασα, ἐν μόνον ἐπεθύμησα : ν' ἀγαπῶμαι· σοῦ χάριν τὴν εὐτυχίαν μου κατέστρεψα· πλὴν διὰ τοῦτο δὲν μετανῶ· ἐνθυμῆσαι τὴν ἡρεμον ἐκείνην νύκτα, ἐν ἣ ἰδικὴ σου ἐγενόμην ; Ὁρκισθῆς νὰ μ' ἀγαπᾷς, ἥδη διατί δὲν μ' ἀγαπᾷς ; »

Μαζέππας. Ἄδικος εἶσαι, φίλη μου· παῦσον παραληροῦσα· τὰς καρδιοβόρους ταύτας ὑπονοίας ἄφησον· τί πάθος σὲ ταράσσει καὶ ἄδικον σὲ καθιστᾷ ; Μαρία, πιστεύσόν μοι· τῆς δόξης πλείότερον σὲ ἀγαπῶ, πλείότερον τῆς κυριαρχίας.

Μαρία. Συλλογίσθητι· μ' ἀπατᾷς, ἄλλοτε ὁ εἰς ἄνευ τοῦ ἄλλου δὲν ἔμενε· τώρα μὲ ἀποφεύγεις· σὲ παρενοχλῶ. Ἡμέρας ὀλοκλήρους ἐν συμποσίοις, ἐν συνομιλίαις μετὰ τῶν προσώτων ἄγεις· περὶ ἐμοῦ πλέον δὲν σκέπτεσαι· τὰς νύκτας ἡ ὀλομόναχος διέρχεται ἢ μετὰ τοῦ ἀγνώστου ἢ μετὰ τοῦ ραδιοῦργου. Ἀντήλλαξας τὸν εἰλικρινῆ μου ἔρωτα διὰ τῶν ψυχρῶν των χαριεντισμῶν. Πρὸ μικροῦ ἔπιεις εἰς ὑγείαν τῆς Δούλοισκας. Ποία εἶναι αὕτη ἡ Δούλοισκη ;

Μαζέππας. Εἶσαι ζηλότυπος, πῶς νὰ ὑποθέσῃς δύνασαι ὅτι, τῆς ἡλικίας μου ἀνθρώπος, τὴν εὖνοιαν δίδωκε νεάνιδος ψυχρᾷ ; πῶς εἰς βαθμὸν τοιοῦτον θὰ ἐταπεινούμην, ὥστε νὰ πατήσω τὸν ἄτιμον βρόχον καὶ νὰ καταθέλω τὰς γυναῖκας διὰ γοητεύσεων καὶ στεναγμῶν ; τοῦτο ἐπαφίνω εἰς τοὺς μαλθακοὺς καὶ φιλαρέσκους.

Μαρία. Οὐμίλει ἄνευ περιστροφῶν· ἀποκρίθητέ μοι καθαρῶς.

Μαζέππας. Μ' ἐξωθεῖ ἡ ἀνησυχία σου, Μαρία· λοιπὸν ἄκουσον, ἀνελάβομεν μεγάλην ἐπιχείρησιν· ἔτοιμοι ἐσμέν νὰ τὴν ἐκτελέσωμεν· ἡ ὥρα ἐσήμανε τοῦ μεγάλου ἔργου. Ἡδὴ, ὦ Οὐκρανία, ἀπὸ πολλῶν αἰῶνων δούλον καὶ ἄδουλον τὸ μέτωπον προσκλίνεις ὑπὸ τὸν σιδηροῦν ζυγὸν τῶν προστατῶν σου καὶ τυράννων τῆς Βαρσβίας ἢ τῆς Μόσχας. Εἶναι καιρὸς νὰ συντρίψῃς τὰ δεσμά σου καὶ ν' ἀνακτῇς τὴν ἀνεξαρτησίαν σου· ἐγὼ τὴν σημαίαν τῆς ἐλευθερίας σου ἀνυψῶ ἐναντίον τῆς σημαίας τοῦ Πέτρου· ἔτοιμον εἶναι τὸ πᾶν· οἱ δύο βασιλεῖς μετ' ἐμοῦ συμπράττουσι, καὶ μετὰ μικρόν μετὰ τῆς φθορᾶς καὶ τῶν μαχῶν νέον θ' ἀνιδρύσω θρόνον. Πιστοὺς ἔχω ὑπηκόους· ἡ ἡγεμονία Δούλοισκη, ὁ ραδιοῦργος καὶ ὁ ἀγνώστος θὰ ὀδηγήσῃ τὴν λέμβον μου εἰς καλὸν λιμένα. Διὰ τῶν χειρῶν των λαμβάνω τὰς ὁδηγίας καὶ συμβουλὰς τῶν βασιλέων· ταῦτά εἰσιν ἀπόκρυφα λίαν βαρέα διὰ τὸ στήθος σου· ἥδη εἶσαι εὐχαριστημένη ; αἰσθάνεσαι παρηγορίαν ;

Μαρία. Λοιπὸν θὰ γείνης βασιλεὺς τῆς πατρίδος χώρας ; ὦ ! πῶς θὰ προσαρμόζῃ περὶ τὴν πολιάν σου κεφαλὴν τὸ στέμμα τῶν Τζάρων !

Μαζέππας. Σιγά· οὐδὲν ἐτι ἐγένετο, ἡ στάσις παρασκευάζεται, πλὴν τὸ ἀποθησόμενον τίς οἶδε ;

Μαρία. Δὲν φοβοῦμαι διὰ σέ· εἶσαι τοσοῦτον ἰσχυρὸς ! δὲν ἀμφιβάλλω· ὁ θρόνος σ' ἀναμένει.

Μαζέππας. Καὶ ἂν ἡ ἀγχόνῃ ;

Μαρία. Ἔστω· ὁμοῦ θὰ πορευθῶμεν· πῶς θὰ ἐδυνάμην νὰ ὑπερζήσω σοῦ ; ἀλλ' ὅχι· ἔχεις τὰς τῶν ἡγεμόνων ὁδηγίας.

Μαζέππας. Μὲ ἀγαπᾷς ;

Μαρία. Ἐγὼ ! ἂν σὲ ἀγαπῶ !

Μαζέππας. Εἰπέ μοι τίνα, τὸν πατέρα μᾶλλον ἢ τὸν σύζυγον ἀγαπᾷς ;

Μαρία. Πρὸς τί ἐρώτησις τοιαύτη ; μ' ἐκφοβίζει. Ἀγωνίζομαι νὰ λησμονῶ τὴν οἰκογένειάν μου· ἠτίμασα αὐτήν, ἴσως . . φρικτὴ ὑπόνοια ! μὲ κατηράσθη ὁ πατήρ μου ! καὶ διατί ; . .

Μαζέππας. Λοιπὸν πλείότερον τοῦ πατρὸς σου ἀγαπᾷς ἐμέ ; δὲν ἀπαντᾷς ; . .

Μαρία. Θεέ μου !

Μαζέππας. Ἀποκρίθητι λοιπόν.

Μαρία. Σὺ ἀντὶ ἐμοῦ ἀποκρίθητι.

Μαζέππας. Ἄκουσον· ἂν ὤφειλες τὸν πατέρα ν' ἀπολέσῃς ἢ τὸν σύζυγον, καὶ μετὰ τούτων νὰ ἐκλέξῃς, τίνα θὰ ἔσωζες ; τίνα θὰ κατεδίκαζες ;

Μαρία. Ἐως ἐδῶ ἀρκεῖ· μὴ μοῦ διασχίζῃς τὴν καρδίαν.

Μαζέππας. Ἀποκρίνου.

Μαρία. Ὁχρίξ· . . οἱ λόγοι σου φρίκης μὲ πληροῦσιν. . . ἄ ! μὴ παροξύνεσαι ! τὸ πᾶν πρόθυμος εἰμαι νὰ θυσιάσω διὰ σέ· ἀλλὰ τοιαῦται ἐρωτήσεις μὲ βασανίζουν· ἄνευ ὠφελείας· ἄφες αὐτάς.

Μαζέππας. Μαρία, ἐνθυμοῦ ὅ, τι πρὸ ὀλίγου εἶπες.

Ἡ νύξ ἐστὶν ἡρεμος· ὁ οὐρανὸς διαφανής· οἱ ἀστέρες διαλάμπουσιν· ὁ ἀήρ ἀπρηρκῶς κοιμᾶται ἐν τοῖς ὀρεινοῖς σπηλαίοις. Οἱ εὐκίνητοι κλάδοι τῶν αἰγείρων μόλις ὑποτρέμουσιν· ἡ σελήνη φωταυγὴς ἀντανεκλᾶται ἐπὶ τοῦ κωδωνοστασίου τῆς Λευκῆς Ἐκκλησίας, ἐπὶ τῶν κήπων κ' ἐπὶ τοῦ πύργου τοῦ διοικητοῦ· ἡ πέριξ πεδιάς σιγᾷ ἀλλὰ μεγάλη κίνησις καὶ σύγχυσις ἐν τῇ παλατίᾳ βασιλεύει· ἐπὶ τίνος τοῦ πύργου παραθύρου ὁ Κοκκινού-βεης ἐπακουμπῶν εἰς βαθεῖας σκέψεις βεθυθισμένος μετὰ θλίψεως παρατηρεῖ τὸν οὐρανόν.

Τὴν ἐπαύριον ὁ Κοκκινού-βεης θ' ἀποθάνῃ· ἀφόβως θὰ προσέλθῃ πρὸς τὸν θάνατον· νὰ ζήσῃ δὲν τὸν μέλει· τί δι' αὐτὸν ὁ τάφος εἶναι ; κλίνει εὐάρεστος· ἔτοιμος εἶναι νὰ ταρῇ· ἡ τιμωρία δὲν τὸν θλίβει ἀλλὰ μόνον ὁ τρόπος δι' οὗ κατεδικάσθη τὸν θλίβει νὰ ἐκπνεύσῃ πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ μισητοῦ τῆς θυγατρὸς του ἀρπαγος, τὸν θλίβει ν' ἀποθάνῃ ἐν σιωπῇ, ὥσπερ βοὺς ἐν σφαγείῳ, καὶ κατὰ προσταγὴν τοῦ Τσάρου του, ὅστις τὸν ἐγκαταλείπει ὑπὸ τὴν τοῦ ἐχθροῦ του ἐξουσίαν· τὸν θλίβει ν' ἀπολέσῃ τὴν τιμὴν, μεθ' ἐαυτοῦ νὰ σύρῃ εἰς τὸν τάφον τοὺς συντρόφους του· τὰς ἀδίκους αὐτῶν κατάρας ν' ἀκούσῃ· τὸ θριαμβευτικὸν νὰ συναντήσῃ

ἄμμα τοῦ δολοφόνου, ἐν ᾧ ἄθως ὑπὸ τὸν ἄτιμον πέλεκυν θά πύπτη· νὰ μὴ ἔχῃ τινα εἰς τὸ μίσος τοῦ νὰ κληροδοτήσῃ, ἐκπληρωτὴν τῆς ἐκδικήσεώς του!

Τὴν Πουλτάβαν ἀναπολεῖ, τὴν γλυκεῖαν οἰκογένειαν καὶ τοὺς γλυκεροὺς φίλους, τὰ πλούτη τοῦ, τὴν δόξαν τοῦ, τ' ἄσματα τῆς σεμνῆς Μαρίας, τὴν ἀρχαίαν οἰκίαν ἐν ἣ ἐγεννήθη, ὅπου ἀνετράφη, ὅπου ἠσθάνθη τὸν κόπον καὶ τὴν ἀνάπαυσιν καὶ ὅ,τι τῷ ἔθελε τὴν καρδίαν, πᾶν ὅ,τι νῦν καταλείπει, καὶ διατί;

Ἡ κλεῖς τρίζει ἐν τῷ ὠξειδωμένῳ κλειθρῷ ὁ δῦσμοιρος βέης, ἀπὸ τοῦ ὑπνους ἐκείνου ἀνανύψας, καθ' ἑαυτὸν διαλογίζεται: «Ἰδοὺ ὁ κῆρυξ τοῦ Σταυροῦ, ἐρχόμενος, ἵνα εἰς τὴν ἀγχόνην μὲ ὀδηγήσῃ· ἰδοὺ ὁ τὰς ἀμαρτίας λύων, ὁ ἱατρὸς τῶν πληγῶν τῆς συνειδήσεως· ὁ λειτουργὸς τοῦ Χριστοῦ, τοῦ ὑπὲρ ἡμῶν τυθέντος· μοὶ κομίζει τὸ σῶμα καὶ αἷμα τοῦ Θεοῦ μου, ὅπως μοὶ στηρίξῃ τὴν ψυχὴν, μοὶ παράσχῃ τὴν ἀρετὴν τὸν θάνατον νὰ περιφρονῇσιν καὶ τὴν αἰώνιον ζωὴν ν' ἀποκτήσω!»

Καὶ ὁ Κοκκινού-βεης ἐτοιμάζεται νὰ χύσῃ πρὸ τοῦ Παντοδυνάμου τὰ δάκρυα καὶ τὰς δεήσεις του· ἀλλ' ὁ εἰς τὴν εἰρικήν του εἰσερχόμενος δὲν εἶναι ἱερεὺς εἶναι ὁ Ὀρλίκ, τοῦ Μαζέππα ὑπουργός· πλήρης ὀργῆς καὶ φρίκης ὁ Κοκκινού-βεης κρυαίνει: «οὐ ἐδῶ, θηρίον; διατί νὰ διαταράξῃς ἔρχεσαι τὸ τελευταῖον ὄνειρόν μου;»

Ὀρλίκ. Ἡ ἀνάκρισίς σου δὲν ἔληξεν ἀποκρίνου.

Κοκκινού-βεης. Ἦδη ἀπεκρίθην· ἀπελθε, καὶ ἄφες με ἥσυχον.

Ὀρλίκ. Ὁ διοικητὴς ἡμέτερος κύριος ζητεῖ μίαν διασάφησιν.

Κοκκινού-βεης. Περὶ τίνος; ἦδη ἐξωμολογήθην ὅ,τι ἠθελήσατε· πᾶσαι αἱ διασαφήσεις μου εἰσὶ ψευδεῖς· ἀπιστος εἰμὶ κ' ἐνέδρας ἐντείνω· ὁ διοικητὴς εἶναι Χρηστός· τί ἐπὶ πλέον ἔχεις;

Ὀρλίκ. Ἐγινώσκωμεν ὅτι κατέχεις ἀπειροὺς θησαυροὺς καὶ ὅτι ἐν Δικάνῃ τοὺς ἀπέκρυψας· τὰ μὲν ἐγκλήματα αἵματι πρέπει ν' ἀποτίσῃς, ὁ δὲ χρυσὸς σου νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὰ στρατιωτικὰ ταμεῖα· οὕτως ὀρίζει ὁ νόμος, σοὶ τὸ καθιστῶ δῆλον· εἰπέ μοι, ποῦ εἰσιν οἱ θησαυροὶ σου;

Κοκκινού-βεης. Ναί· δίκαιον ἔχεις· ὁ Θεὸς παρηγορίαν τρεῖς ἐν τῷ βίῳ τούτῳ θησαυροὺς μοὶ ἐδάψιλευσεν· ὁ πρῶτος ἦν ἡ τιμὴ· ἡ ἀδικία μοὶ τὸν ἀφῆρπασεν· ὁ δεῦτερος ἦν ἡ θυγάτηρ μου· ὁ Μαζέππας ἐξερρίψωσεν αὐτὴν ἀπὸ τῶν βραχιόνων μου, ὁ Μαζέππας ἐμόλυνεν αὐτήν· ὁ τρίτος ἔτι μοὶ ὑπολείπεται· εἶναι ἡ τῆς ἐκδικήσεως ἐλπίς, ἣν μετ' ἐμοῦ φέρω εἰς τὸν τάφον.

Ὀρλίκ. Γέρον, παῦσον τὰς ματαιὰς φλυαρίας· ἐν ἣ στιγμῇ θὰ καταλίπῃς τὴν ζωὴν ἐκ σοβαροτέρων σκέψεων δέον νὰ τρέφῃς τὴν διάνοιαν· καιρὸς χλευασμῶν καὶ ὕβρεων δὲν εἶναι· ἂν μὴ βούλει ὑπὸ νέας ν' ἀπαχθῇ· βασιάνους, ἀποκρίνου, ποῦ ὁ θησαυρός σου κρύπτεται;

Κοκκινού-βεης. Βάρβαρον ἀνδράποδον· πότε θὰ παύσῃς τὰς ματαιὰς σου αἰτή-

σεις; ἀνάμεινον νὰ πέσω εἰς τὸν τάφον, εἴτα εἰς τὸ παλάτιόν μου πορεύθῃ μετὰ τοῦ Μαζέππα· μέτρησον τὴν κληρονομίαν μου διὰ τῶν χειρῶν σου, σταλαζουσῶν ἐκ τοῦ αἵματός μου· ἀπόλαυσον τὰ ὑπόγειά μου· δῆσον τοὺς κήπους μου· ρίψον τὰς οἰκίας μου· προσκάλεσον τὴν θυγτέρα μου· αὕτη θὰ σοὶ δηλώσῃ τὰ πλούτη μου. Εἶπον· ἄφες με ἥσυχον δι' ἀγάπην Θεοῦ.

Ὀρλίκ. Ποῦ ἔχεις τὸν θησαυρόν σου κειχωσμένον; ὁμίλει· φοβοῦ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀρνήσεώς σου· εἰπέ μοι τὸν τόπον ἀκριβῶς· δὲν θέλεις; πολὺ καλὰ, εἰς τὰ βασανιστήρια! αἶ, δῆμιε!

Ὁ δῆμιος ἐμφανίζεται... ὦ! νύξ φρικώδης!

Ἐπεται τὸ τέλος.

Π. Γ. ΚΟΚΚΟΛΗΣ

ΕΥΓΕΝΙΟΥ ΜΟΡΕ

ΛΕΩΝ ΚΑΙ ΙΟΥΛΙΕΤΤΑ

[Συνέχεια].

Τὴν ἐπιούσαν ὁ Chamade ἠννόησεν ἐκ τῆς συγκινήσεως τῆς Ἰουλιέττης ὅτι ἐκείνη εἶχεν ἀναγνώσει τὴν ἐπιστολήν του. Τὴν ἐπλησίασε μετὰ σεβασμοῦ, καί, βεβαιωθείς ὅτι ἦσαν μόνοι, ἔλαβε τὴν χεῖρα αὐτῆς. Ἐκείνη τὴν ἀπέσυρεν ἀποτόμως καὶ ἠτένισε τὸν ὑποκόμητα μὲ ὀφθαλμοὺς πλήρεις δακρύων. Ἐκεῖνος οὐ μόνον ὑπέστη τὸ βλέμμα ἐκεῖνο, ἀλλ' ἠνάγκασε τὴν Ἰταλίδα νὰ καταβιβάζῃ τοὺς ὀφθαλμούς.

— Τί θέλετε ἀπὸ ἐμέ, κύριε; τὸν ἠρώτησεν.

Ἐτοιμάζετο ν' ἀπαντήσῃ, ἀλλὰ πολλοὶ τὸν εἶχον ἤδη περικυκλώσει. Τῇ ἔδωκε λάβρα ἐπιστολήν καὶ ἀπῆλθε. Μετὰ τὴν παραστάσιν ὁ Chamade παρουσιάσθη αὐθις, ἡ δὲ αἰδὼς διὰ φωνῆς τρεμούσης τῷ εἶπε χαμηλοφώνως:

— Αὐρίον, τὴν ἐνδεκάτην, θὰ σὰς περιμείνω.

Μειδίαμα χαρᾶς ἐφάνη ἐπὶ τῶν χειλέων τοῦ ὑποκόμητος.

Μετὰ τὴν ἐπιστολήν, ἣν ἐδέχθη ἡ Ἰουλιέττα, οὐδεὶς θὰ ἐκπλαγῇ διὰ τὴν ἄφροναν ἀπάντησίν της.

Ἡ ἐπιστολὴ ὡς ἐξῆς ἦν γεγραμμένη:

Ἄν ὁ ἔρως μου ἀπορρίπτεται τόσον ἀσπλάγχνως, γνωρίζω τί μοὶ ὑπολείπεται νὰ πράξω. Ὅα μοὶ ἀποδείξτε ὅτι αἰσθάνεσθε οἶκτον δι' ἕνα ἐτοιμόθνατον, καὶ ὅτι ὁ θάνατος ἀνθρώπου σὰς θλίβει, ἂν μὲ δεχθῆτε εἰς τὴν οἰκίαν σας αὐρίον τὴν ἐνδεκάτην.

Ἡ Ἰουλιέττα ἐπίστευσε· δὲν ἐσκέφθη ὅτι εἶναι δυνατὸν ἄνθρωπος, διὰ τοιοῦτου τρόπου, νὰ ὑποκριθῇ αἰσθημα. Ἐφοβήθη μήπως ὁ Chamade αὐτοκτονήσῃ, καὶ ἐδέχθη τὴν πρώτην συνέντευξιν. Κατ' αὐτὴν ὁ ὑποκόμης ἐφῆρθε μετὰ πολλοῦ σεβασμοῦ, ἵνα οὕτως ἐπιτύχῃ καὶ δευτέραν. Προσεποιήθη εἰλικρινεῖαν καὶ ὁμολόγησεν ἑαυτὸν δυστυχῇ ἕνεκα τοῦ ἔρωτός του καὶ συνεκίνησε τὴν καρδίαν ἐκείνης.

— Ὅα ἡμᾶς φίλη σας, εἶπεν ἡ Ἰουλιέττα.

— Ἄν δὲν ἦσθε ὁ δῆμιός μου.

Ἐπηκολούθησαν δάκρυα, λυγμοί, ὥραι μακραὶ ἀγωνίας καὶ ἡμέραι ἀπελπισίας, καὶ ἔτι πλέον... Ἡ εἰκὼν τοῦ Λέωντος διῆλθε διὰ τῆς διανοίας τῆς Ἰουλιέττης καὶ ὅλως ἐξηλείφθη εἰς μίαν ἐσπέραν. Τίς δύναται νὰ ζωγραφίσῃ τὴν καρδίαν τῆς γυναικὸς; ποῦ ὁ μῆτος τῆς Ἀριάδνης, ὅστις θὰ ὠδηγήσῃ ἡμᾶς εἰς τὸν μυστηριώδη τοῦτον λαβύρινθον, ἐνθα καὶ ἡ πρώτη γυνὴ ἀπεπλανήθη; Ἄς σιωπήσωσιν οἱ ποιηταί, ἡ δὲ φωνὴ τοῦ Θεοῦ ἄς ἐξηγήσῃ τὰς μυστηριώδεις ἀβεβαιότητας τῆς παραδόξου ἡμῶν φύσεως. Οὐδὲν ἐν τῇ γῇ θὰ μάθωμεν· δέον ν' ἀναμείνωμεν τὴν ἐξ οὐρανοῦ ἀποκάλυψιν.

Ἡ Ἰουλιέττα ὑπέκυψε...

Γ'

Ὁ Salvatore εἰργάζετο πάντοτε εἰς τὸ μελόδραμά του, ἀναμένων ὅπως τὰ πνεύματα φθάσωσιν εἰς τὸ ὕψος τοιοῦτου ἀριστουργήματος, διὰ νὰ τὸ παραστήσῃ. Ἡ ὥρα δὲν εἶχεν ἔτι σημάνει, καὶ ὁ μελοποιὸς περιέμενε μεθ' ὑπομονῆς.

Ἡ Ἰουλιέττα, καίτοι γενομένη ἐρωμένη τοῦ ὑποκόμητος, δὲν κατήλθεν ἐν τούτοις ἐκ τοῦ ὕψους, εἰς ὃ ἔφερον αὐτὴν ἡ ἱκανότης της· τὸ γόητρον αὐτῆς ἠύξησεν ἔτι μᾶλλον, καὶ τὸ πλῆθος τῶν λατρευτῶν της ἀενάως τὴν ἐπολιόρκει.

Ἦτο γνωστὸν ὅτι οὐδέποτε ἐδέχθη δῶρον ἀπὸ τὸν ἐραστήν της, καὶ ἕκαστος ἐζήλευε τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ Chamade, ὅστις κατεῖχε τὴν ὠραιότεραν γυναῖκα καὶ τὴν πρώτην αἰοιδὸν τοῦ Μελοδράματος χωρὶς νὰ τρέχῃ τὸν κίνδυνον νὰ καταστραφῇ.

Ἡ Ἰουλιέττα, ὅταν εὕρισκετο μόνη, ἀφινε κᾶπως νὰ ρέωσι τὰ δάκρυά της· αἱ ὑπὸ τῆς ἀναμνήσεως διεγειρόμεναι τύψεις τῆς συνειδήσεως κατέτρυχον ὀλίγον τὴν ταλαίπωρον αὐτῆς καρδίαν. Ἀλλ' ἐπεκαλεῖτο τὸ πεπρωμένον καὶ εὕρισκε τρόπον νὰ δικαιολογήσῃ τὴν ἀχαριστίαν της ἢ ἀχάριστος.

Πῶς ν' ἀνθέξῃ ἐπὶ πολὺ εἰς τὰ καθ' ἡμέραν δακρύσματα εἰς κόσμον ὡς τὸν ἰδικόν της; Ἐπρεπε νὰ ᾔναι ἀγγελος ἀρετῆς, μία ἐκ τῶν μεγάλων καὶ ἰσχυρῶν ἐκείνων θελήσεων, αἵτινες δὲν κάμπτονται ὑπὸ τοῦ ἀνέμου τοῦ παθους, καὶ τὰς ὁποίας ὁ ἔρως προφυλάσσει ἀπὸ τῶν σκοπέλων καὶ τῶν κινδύνων τῆς καταιγίδος. Πρέπει νὰ τὸ ὁμολογήσωμεν, ἡ καρδία τῆς Ἰουλιέττης ἠγάπησε τὸν ὑποκόμητα Chamade.

Ὁ Λέων ἦτο ὄνειροπόλος, ἐνῶ ἐκεῖνος τῇ ὁμίλει τὴν θερμὴν ἐκείνην γλώσσαν, ἥτις εἶχε τὸ πλεονέκτημα νὰ κινή τὰς μέχρῃ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἀφώνους χορδὰς. Ἡ Ἰουλιέττα ἠγάπα τὸν ὑποκόμητα καί, παρὰ διδομένη εἰς ἐκεῖνον, ἐλησμονήσεν τὸ παρελθὸν καὶ τὸν ἔρωτα τῆς παιδικῆς αὐτῆς ἡλικίας.

Ἐν τούτοις ὁ νεαρὸς ὑποκόμης ἤρξατο φαινόμενος ἥττον πρόθυμος πρὸς αὐτήν· αἱ ἐπισκέψεις του ἐγένοντο σπανιώτεροι, πολλάκις δὲ ἡ Ἰουλιέττα εἰς μάτην ἀνέμενεν αὐτόν.

Ἀλλ' ἐκείνη δὲν ἐτόλμα νὰ ὑποπτεύσῃ